

**Valkeakosken elinkeinojen
kehittämisohjelma 2007 - 2011**

1. JOHDANTO

Kuntasektori on suurten muutosten edessä. Kunta- ja palvelurakennemuudistus tuo omia paineitaan kuntien palvelujen järjestämisveloitteeseen ja itse kuntarakentamiseen. Samalla valtakunnantasollakin havaitut ongelmat, kuten korkealla tasolla pysyttelevä työttömyys, väestön ikääntyminen ja globalisaation myötä kiristynyt yritysten välinen kilpailu, tuovat haasteita kuntatasolle.

Etelä-Pirkanmaalla suuret teollisuuden työnantajat ovat rakennemuutoksen nimissä saneeranneet työvoimaansa viime vuosina niin, että sinänsä ennätysellinen uusien yritysten syntyminen ei ole täysin pystynyt kompensoimaan työpaikkamenetyksiä. Etelä-Pirkanmaan kuntien työttömyysasteet komeilevatkin Pirkanmaan kärkisijoilla. Toinen ongelma on ollut hidaskasvu ja erityisesti seutukunnan reuna-alueilla, Valkeakoskella, Urjalassa ja Kylmäkoskella, jopa väestön määrän ajoittainen väheneminen.

Valkeakoskella teollisuuden osuus bruttokansantuotteesta on ollut valtakunnan kärkiluokkaa, eli lähes 50 % koko BKT-kertymästä. Elinkeinoelämän muutokset kohdistuvat erityisen rankasti teollisuusvaltaiseen elinkeinorakenteeseen kun toisaalta sekä yksityisten että julkisten palvelujen kasvu on ollut voimakasta. Suurteollisuus ei enää investointien yhteydessä lisää työvoimaa, vaan pienistä ja keskisuurista yrityksistä on tullut uusia työntekijöitä työllistävä elinkeinoluokka. On myös uudelleen arvioitava julkista sektoria palvelujen tuottajana ja annettava tilaa markkinaehtoiselle palvelutuotannolle.

Valkeakosken kaupungin elinkeinopalvelujen tuottajana on toiminut vuodesta 1983 alkaen Valkeakosken Seudun Kehitys Oy (myöhemmin Vaske). Kaupunkikonserniin kuuluvana yhtiönä Vaske on tuottanut elinkeinopalvelut yhteistyösopimukseen perustuen. Vaske on huolehtinut oman strategiaprosessinsa laajuisesti Valkeakosken kaupungin elinkeinostrategiasta ja sen toteutuksesta. Elinkeinopoliittikaan kuuluu kuitenkin merkittäviä osa-alueita, kuten teollisuusalueiden kaavoitus, yritystilasopimuksiin perustuvat yritysten tilaratkaisut, asumisen ja yrittämisen markkinointi ja tapahtumien järjestäminen, joita Vaske ei sopimuksensa mukaisesti hoida.

Seudullisen toiminnan kasvaessa ja uuden julkisten hankintojen lainsäädännön tullessa voimaan, Valkeakosken kaupungin kokonaisvaltaisen elinkeinopoliittisen ohjelman laatiminen on tarpeen. On syytä täsmentää, mitä elinkeinopoliittikan osa-alueita hoidetaan kaupungin omassa organisaatiossa, mitä osa-alueita voidaan ostaa Vaskelta ja mitä voidaan toteuttaa seutuhallinnon kautta. Etelä-Pirkanmaan seutustrategia tarkistetaan kuluvan vuoden aikana, joten muiden kuntien tapaan Valkeakoski laatii oman elinkeinopoliittisen ohjelmansa, jotta seudullinen yhteensovittaminen voidaan tehdä.

2. VALKEAKOSKEN KAUPUNKI ELINKEINOPOLITIIKAN EDISTÄJÄNÄ

2.1 Toiminta-ajatus ja visio

Valkeakosken kaupungin toiminta-ajatus:

Valkeakosken kaupunki ohjaa ja tukee kaupungin kehittymistä sekä tuottaa tai järjestää asukkaiden ja yritysten tarpeiden mukaisia laadukkaita palveluita.

Elinkeinopolitiikan toiminta-ajatus:

Valkeakosken kaupunki edistää yritystoiminnan ja uusien työpaikkojen syntymistä sekä vaikuttaa positiivisesti yritysten yleisiin toimintaedellytyksiin ja seudun innovaatioympäristöön.

Valkeakosken kaupungin visio:

Valkeakosken kaupunki on kasvava, korkean osaamisen ja hyvien palveluiden asuin- ja yrityskaupunki – todellinen mansikkapaikka.

Elinkeinopolitiikan visio

Valkeakosken kaupunki on toimintaolosuhteiltaan kilpailukykyinen, korkeaa osaamista ja ammattitaitoista työvoimaa tarjoava yritysmaakunta.

3. NYKYTILAN KUVAUS

3.1 SWOT-analyysi

<p>Vahvuudet</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sijainti Helsinki-Hämeenlinna-Tampere –akselilla • Sijainti Tampereen kasvukeskuksen vaikutusalueella • Vahva teollinen yritys-kanta ja monipuolinen toimialavalikoima • Kulttuuri-, vapaa-aika- ja asumismahdollisuudet • Asumisviihtyvyys ja vesistöjen läheisyys • Hämeen ammattikorkeakoulun tavoitteet olemassa – Campus • Elinkeinoyhtiön tavoitteet selkeät • Luottamusmiehillä yhteinen tahotila elinkeinoasioissa • Nopea reagointi yritysten toimitilarpeisiin • Vahva järjestökenttä	<p>Heikkoudet</p> <ul style="list-style-type: none"> • EU-kehittämissuohjelmien tulosten mittaaminen, analysointi ja tiedotus • Järjestökenttä ei tunne Valkeakosken visiota ja päämääriä • Valitusten hidastava vaikutus kaupungin kehittämiseen • Koulutuksen ja työelämän tarpeiden kohtaamattomuus • Toimihenkilöiden heikko muuttohalukkuus Valkeakoskelle • Ostovoiman karkaaminen • Ammatillisen koulutuksen vähäiset hakijamäärät • Liikenteen valo-ohjaus
<p>Mahdollisuudet</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kaupan ja palvelujen kehittäminen • Uusien pk-yritysten sijoittuminen Valkeakoskelle • Työntekijät asumaan Valkeakoskelle • Opiskelijoiden sitouttaminen paikkakuntaan • Kansainvälistymisen lisääminen • EU-kehittämissuohjelmien tehokas hyödyntäminen • Tietointensiivisten palvelujen kehittäminen • Lisääntyvä tonttitarjonta • Perheyrittäjyyden ja työhyvinvoinnin kehittämissuohjelmien hyödyntäminen	<p>Uhat</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kaupan ja palvelualan yritysten lyhyet aukioloajat • Edullisia vuokra-asuntoja ei ole riittävästi • Suurteollisuus vähentää työntekijöitä • Teollisuustonttivaranto ehtyy • Ammatitaitoista työvoimaa ei ole saatavilla kaikilla toimialoilla • Kaupungin taloustilanne heikenee

4. ELINKEINOPOLITIIKAN TOIMINTAPERIAATTEET

4.1 Elinkeinopalvelut

Valkeakosken kaupungin elinkeinopalveluiden tuottajana toimii Valkeakosken Seudun Kehitys Oy (Vaske), jonka enemmistöomistaja on Valkeakosken kaupunki. Vasken tehtäviksi on määritely alkavien ja toimivien yrittäjien perusneuvonta, yritystonttien esittely, asiantuntijalausuntojen ja yritystilasopimusten valmistelu, yritysten liiketoiminnan ja osaamisen kehittäminen, EU-rahoitteisten elinkeinoelämää palvelevien projektien hallinnointi, oppilaitosyhteistyö mukaan lukien korkeakoulut ja yliopistot, suhteiden ylläpito elinkeinoelämän järjestöihin ja sidosryhmiin sekä yritysten yleisiin toimintaedellytyksiin vaikuttaminen.

Valkeakosken kaupungin organisaation elinkeinopoliittisiin tehtäviin sisältyy maanhankinta ja kaavoitus elinkeinoelämän tarpeisiin, tonttien myynti ja markkinointi, yritystilarakentaminen ja kaupungin markkinointi yritysten sijoittumispaikkana.

Yrityspalvelukeskus Koskikarassa on ensisijainen toimivien ja alkavien yrittäjien neuvonta- ja palvelupiste.

4.2 Elinkeinopolitiikan linjaukset

4.2.1 Yritystilat ja -tontit

Valkeakosken kaupungilla on edelleen valmiudet rakentaa yrityksille uusia toimitiloja lunastusvelvollisuudella/ -oikeudella (yritystilasopimukset).

Sopimuksia solmittaessa kiinnitetään erityistä huomiota panos-tuotos suhteeseen. Tuotoksia mitataan lähinnä uusina ja/tai säilytettyinä työpaikkoina (sekä varauksin verotuloina).

Kaupunki ei pääsääntöisesti rakenna uusia yritystiloja vuokratyökaluun eikä hanki omistukseensa vanhoja teollisuuskiinteistöjä. Myöskään lainoja, vakuuksia tai takauksia yritysten investointeihin ei anneta. Yritysasiamies pyrkii keräämään tiedot vapaista tuotanto- ja liiketiloista ja välittää tiedot uusien toimitilojen etsiville yrityksille.

Teollisuustonttien riittävydestä pidetään huolta ja tarvittaessa teollisuusalueita kaavoitetaan lisää. Yritykset voivat joko ostaa tai vuokrata teollisuustontteja ja tonttien hinnat pidetään kilpailukykyisinä (mukaan lukien kunnallistekniset maksut). Teollisuusalueiden infrastruktuuri pidetään kunnossa ja tarvittaessa tehdään uusia investointeja (mm. katuverkosto, rautatie jne.), jotta yritysten toimintaedellytykset säilyvät hyvinä.

4.2.2 Kauppa ja palvelut

Kauppa- ja palvelualan yritysten toimintaedellytyksiä pyritään parantamaan edelleen. Kaupunki myötävaikuttaa kaupunkisuunnittelun ja kaavoituksen keinoin siihen, että kaupungin keskusta säilyy elinvoimaisena ja kauppa- ja palvelualan yrityksillä on riittävä määrä tämän päivän vaatimukset täyttäviä liiketiloja käytettävissään.

4.2.3 Työvoima ja koulutus

Kaupunki pyrkii tukemaan ja kehittämään paikallisia oppilaitoksia, jotta yritysten tulevat työvoimatarpeet saadaan tyydytettyä (esim. ammattiopisto, ammattikorkeakoulu). Koulutusta pyritään suuntaamaan entistä paremmin täyttämään yritysten tarpeita (tiivis yhteistyö yritysten, Vasken ja oppilaitosten välillä).

4.2.4 Yritysneuvonta

Kaupunki panostaa edelleen Vasken toiminnan kehittämiseen. Yrityspalvelukeskus Koskikarassa tulee olemaan edelleen tärkein toimivien ja alkavien yrittäjien palvelupiste ja sen palvelut mm. projektirahoituksen alkavien yrittäjien Ensimetri neuvonnan osalta säilytetään jatkossakin.

5. ELINKEINO-OHJELMAN PÄÄMÄÄRÄT

5.1 Elinkeino-ohjelman tavoitteet 2007-2008

Valkeakosken kaupungin organisaatio sisäistää asiakaslähtöisen toimintatavan ja pyrkii nopeasti ja joustavasti vastaamaan yrityselämän tarpeisiin määriteltyjen elinkeinopoliittisten toimintaperiaatteiden asettamissa puitteissa.

Valkeakosken kaupungin organisaatio sitoutuu kaupungin ja Vasken strategiassa asetettuihin tavoitteisiin:

1. monipuolistaa elinkeinoelämän rakennetta
2. luoda yrityksille kilpailukykyinen toimintaympäristö
3. lisätä voimakkaasti uusien ja seudulle muuttavien yritysten määrää sekä yritystonttien myyntiä
4. kehittää seudun yritysten osaamista yhdessä oppilaitosten kanssa
5. luoda yrityksille mahdollisuuksia kuntapalveluiden tuottamiseen erityisesti hoiva-alalla

Vuoden 2007 aikana muodostetaan elinkeinotiimi, jossa yrittäjäjärjestöjen, kauppakamariosaston, Vasken ja Valkeakosken kaupungin edustajat.

Mahlianmaan ja Savilahden uusien yritysalueiden maanhankinta ja kaavoitus saateen loppuun vuoden 2007 aikana.

Päätös uusien, teollisuusyrityksille suunnattujen vuokrattavien yritystilojen rakentamisesta tehdään vuoden 2007 aikana.

Apian koulukorttelin kaavoitus aloitetaan kilpailutuksen perusteella kumppaniksi valitun rakennusliikkeen kehittämissuunnitelmien pohjalta keväällä 2007.

Elinkeinoelämälle suunnatusta, Valkeakoskea yritysraikakuntana esittelevästä markkinoinnista tehdään suunnitelma 2007.

Yritysten osaamisen kehittämiseen panostetaan osoittamalla Lotilan Campusalueen EU-rahoitteisiin hankkeisiin kuntarahaa. Lisäksi tuetaan tarvittaessa kaupungin rahoituksella (takauksella) campusalueen lisärakentamista.

5.2 Mittarit

5.2.1 Uusi yritystoiminta ja uudet työpaikat

Valkeakosken kaupungin organisaatio sitoutuu Vasken strategiassa asetettuihin tavoitteisiin:

1. uusia yrityksiä 54kpl/ vuosi
2. uusia työpaikkoja 120kpl/ vuosi
3. yritysten nettolisäys 15kpl/ vuosi
4. työllisyysaste Pirkanmaan keskitasoa parempi vuonna 2010

5.2.2 Yritystontit ja tilarakentaminen

Uuden yritystoiminnan synnyttäminen ja uusien työpaikkojen luominen edellyttää:

1. yritystonttien myyntiä 5kpl/ vuosi
2. toimitilojen laajennuksia 3kpl/ vuosi
3. alueelle muuttavia yrityksiä 3kpl/ vuosi

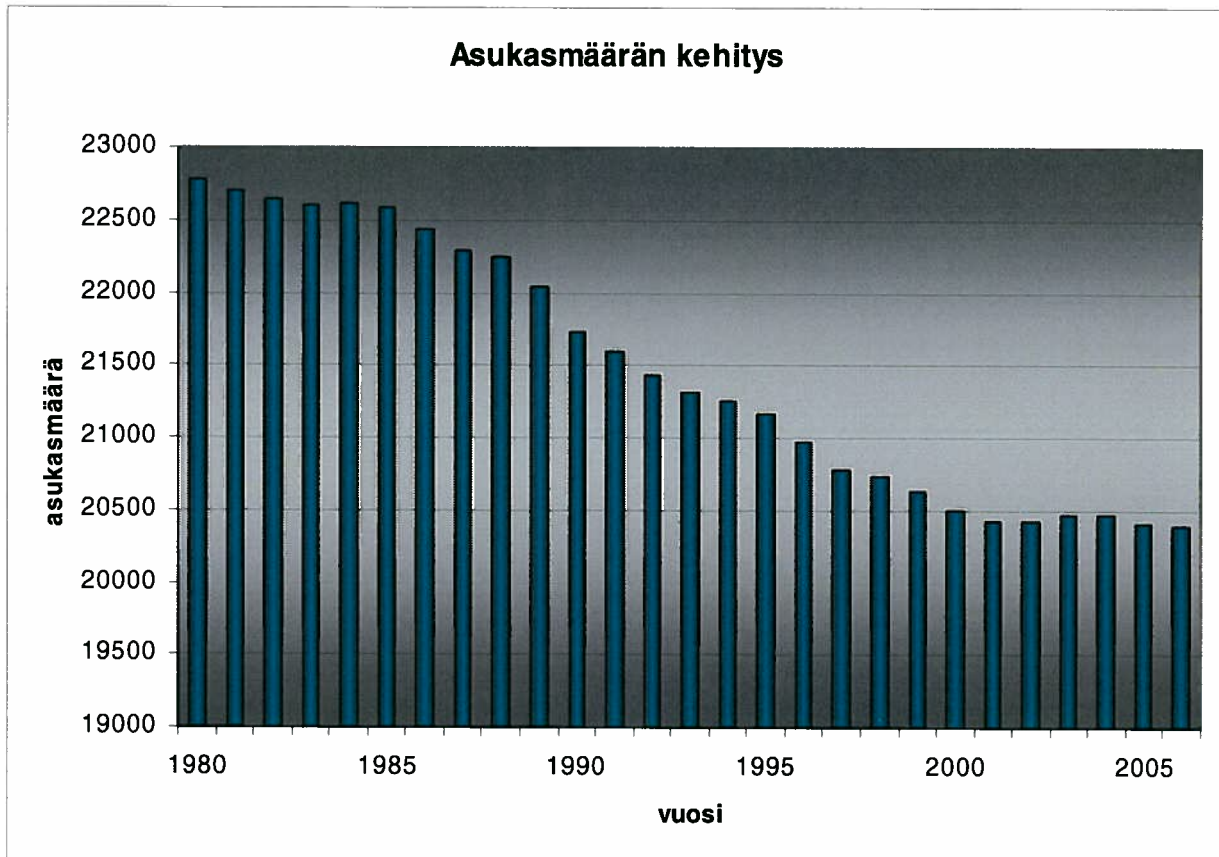
6. ELINKEINO-OHJELMAN YLLÄPITO

Elinkeino-ohjelma päivitetään seuraavan kerran keväällä 2009.

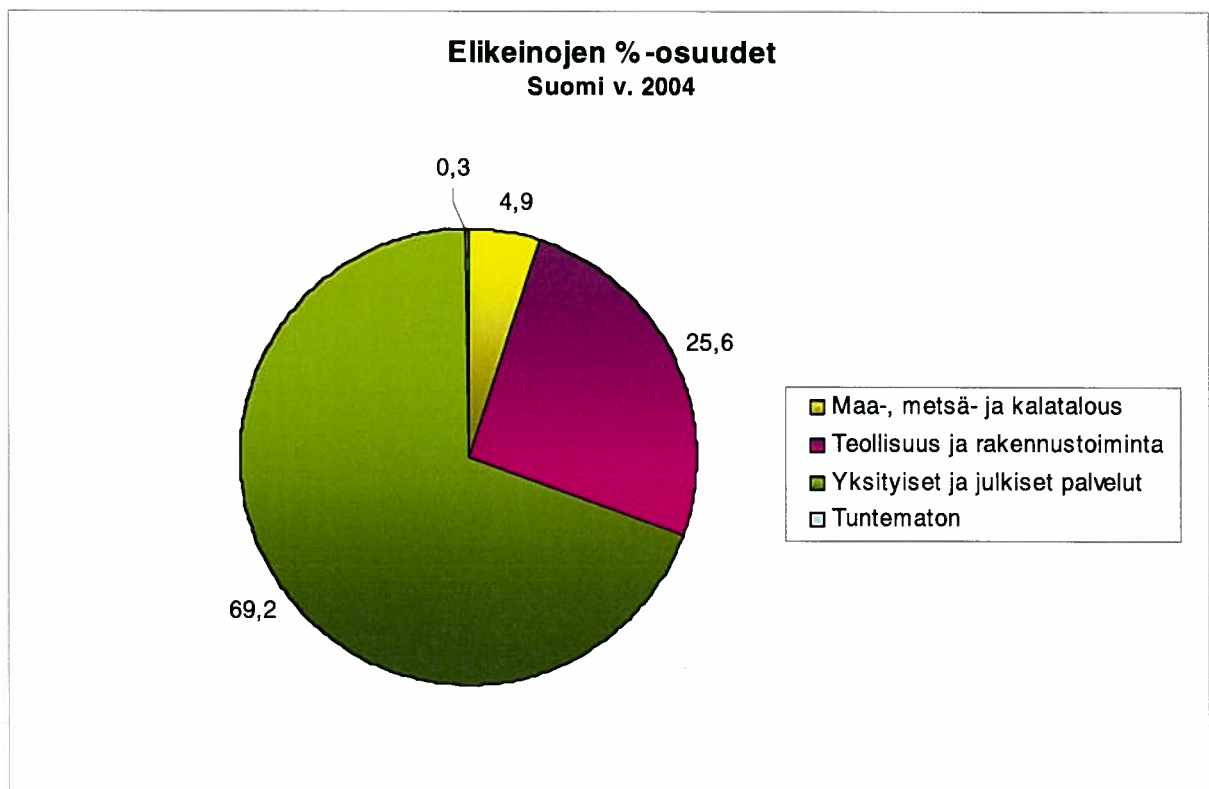
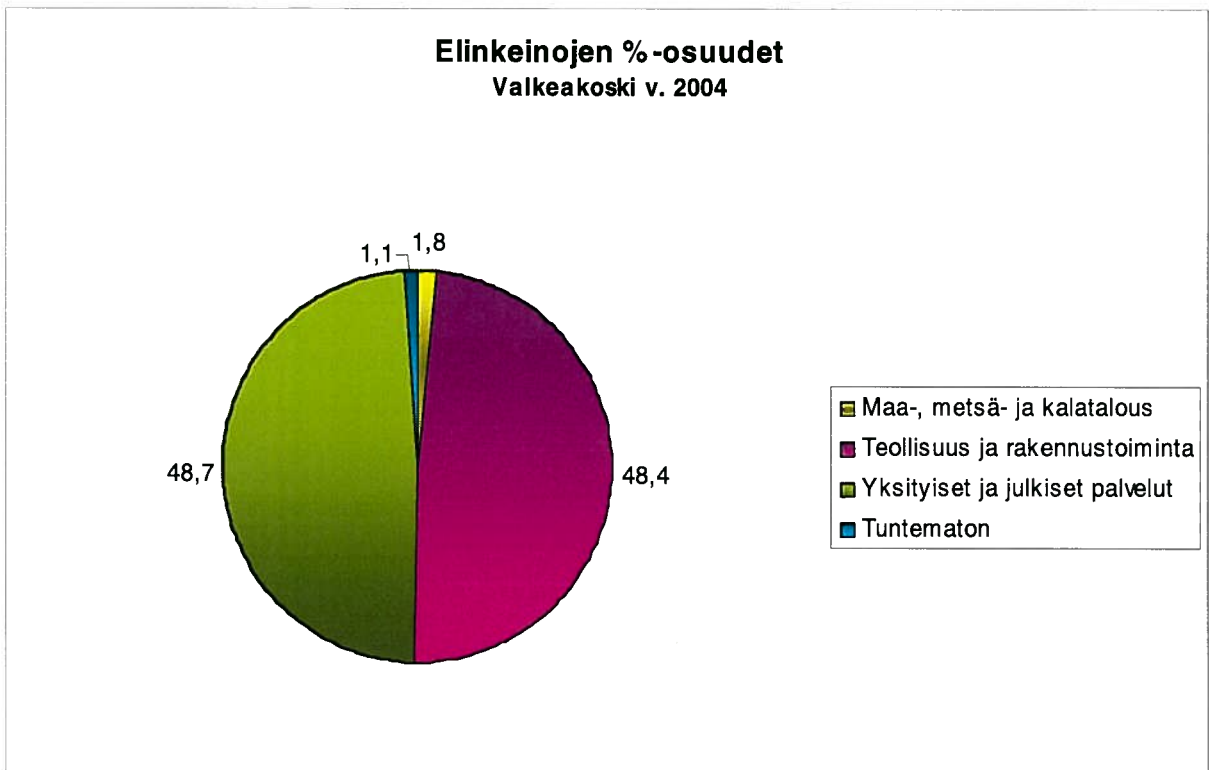
7. TILASTOTIETOA VALKEAKOSKESTA

7.1 Väestö ja elinkeinorakenne

Valkeakosken väkiluku oli 20 394 vuonna 2006 ja väestön määrä on hitaasti laskenut vuodesta 1980 vuoteen 2001, jonka jälkeen väestön määrän lasku on pysähtynyt.

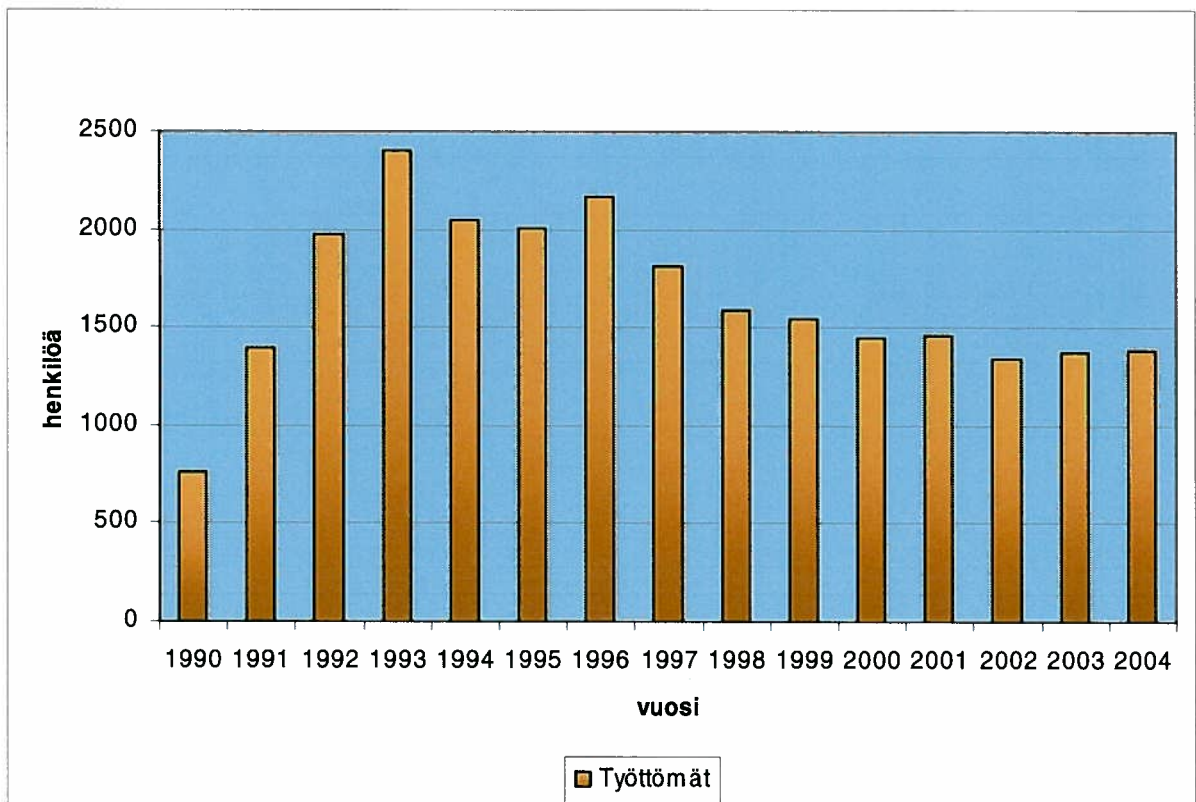
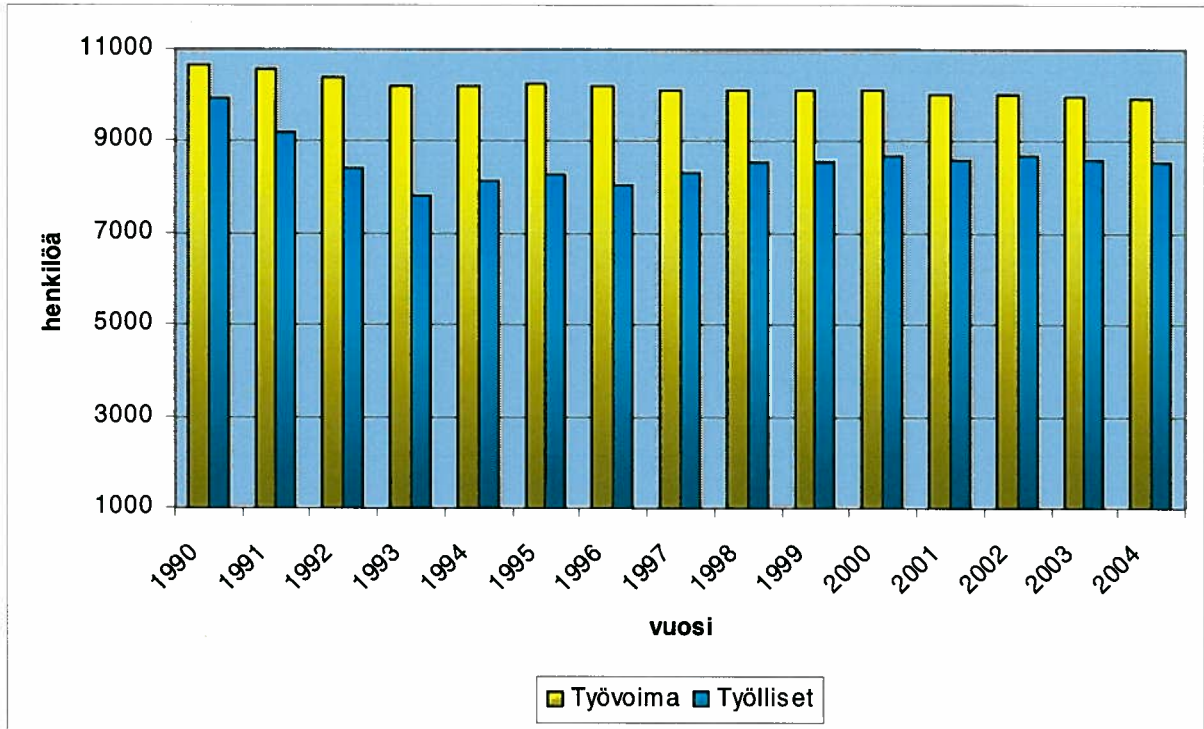

Elinkeinorakenteeltaan Valkeakoski on edelleen hyvin teollisuusvaltainen verrattuna Suomen kuntiin keskimäärin. Viimeisen viidentoista vuoden aikana teollisuuden %-osuus on selvästi laskenut ja palveluiden osuus kasvanut.

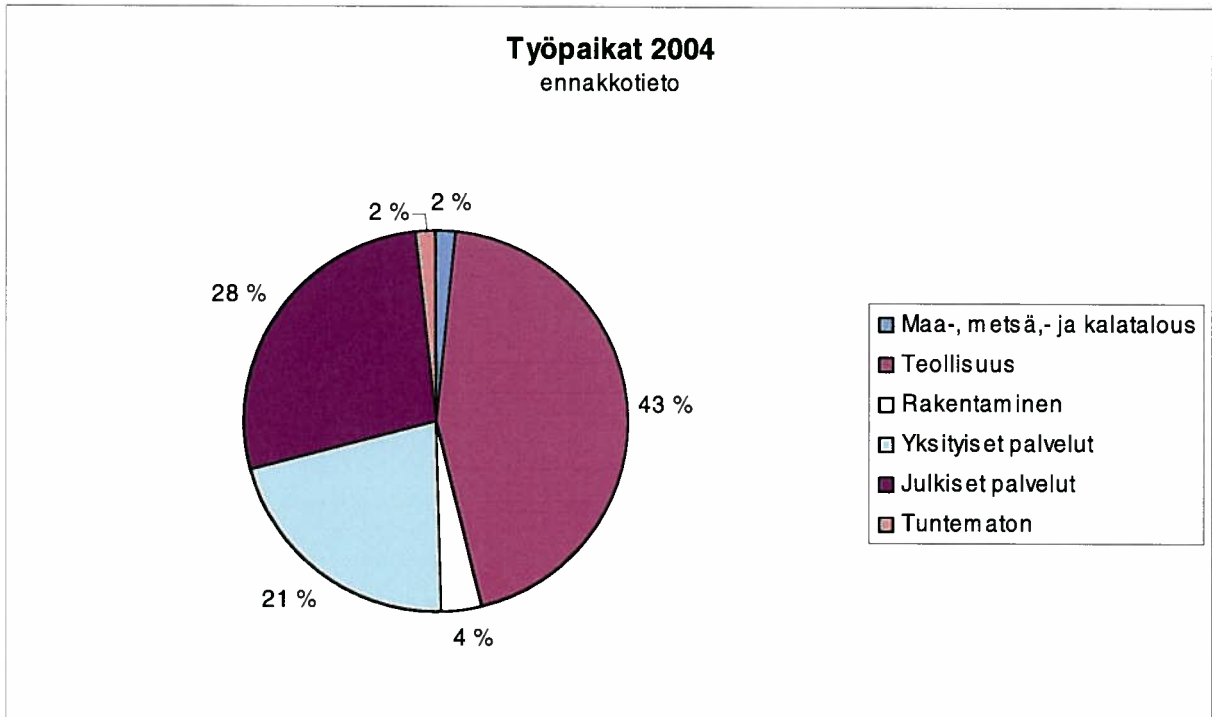
6.1 Työvoima ja työllisyys

Työvoiman määrä oli Valkeakoskella vuoden 2004 lopussa 9 943 henkilöä ja työllisten määrä 8 558 henkilöä. Työpaikkaomavaraisuus on korkea, 102,9 (ennakkotieto 31.12.2004). Työttömyysaste oli vuonna 2004 keskimäärin 13,1 %.

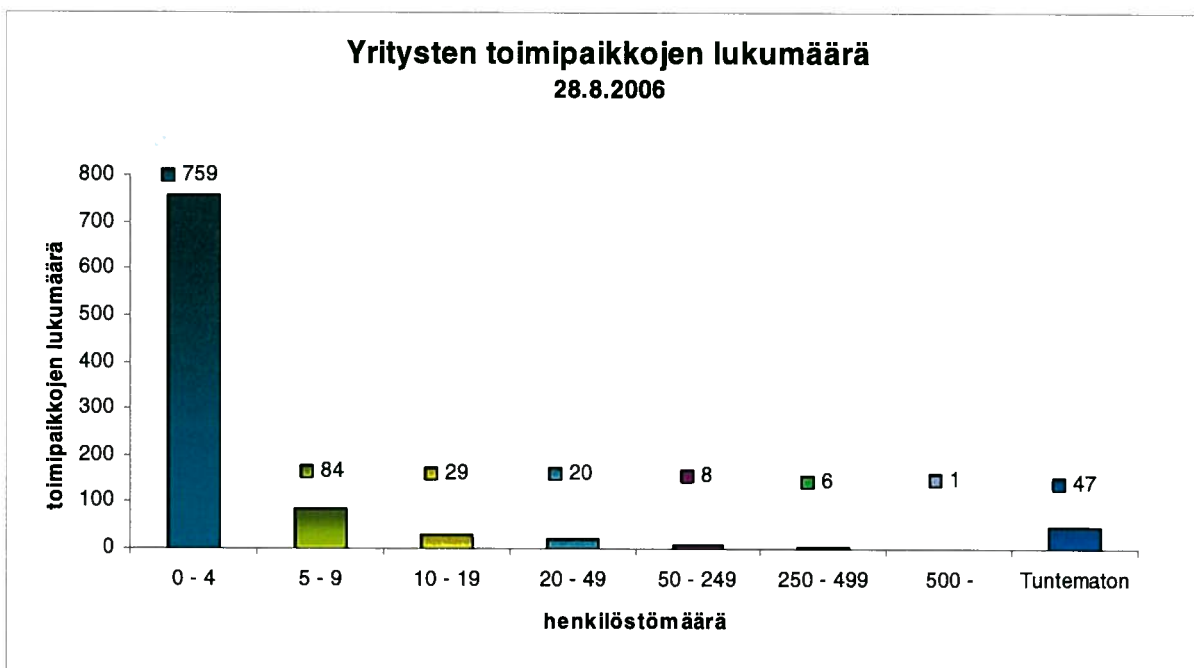

6.2 Yritykset

Valkeakoski on perinteinen teollisuuspaikkakunta, jonka merkittävimmät toimialat ovat paperi- ja paperinjalostus-, metalli-, muovi-, elintarvike- ja kemianteollisuus. Paperi- ja paperinjalostusteollisuuden osuus on ollut hallitseva 1990-luvun alkuun asti. Viimeisen viidentoista vuoden aikana muiden päätoimialojen ja palvelualan yritysten osuus työpaikoilla mitattuna on kasvanut merkittävästi.

Suuryritysten lisäksi Valkeakoskella on merkittävä määrä eri aloilla toimivia pienyrityksiä. Keskisuuria, 50-250 henkilöä työllistäviä yrityksiä on vähän, mutta niiden määrä on kasvussa investointien myötä.

Uusia yrityksiä on perustettu viime vuosina kohtuullisen hyvin ja yritysten nettomäärä on kasvanut.

